

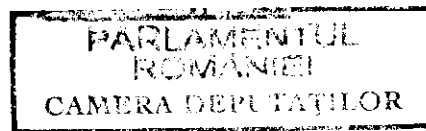

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru comunitățile de români

din afara granițelor țării

Nr. de înregistrare: A/PMP/700/03.09.2018

Nr. 5051A/04.09.2018

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Adresată: Domnului George Vladimir IVAȘCU, Ministru al Culturii și Identității Naționale

De către: Deputat Constantin CODREANU, Președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării

Data: 03/09/ 2018

Obiectul întrebării: *Clasarea ca monument istoric și punerea în valoare a monumentului arheologic Biserica Episcopului Ierotei din Alba Iulia, cea mai veche biserică creștină bizantină din Transilvania (construită aproximativ în anul 950 și descoperită în anul 2011).*

Mult stimată domnule ministru,

În aprilie 2011, cu ocazia unor ample lucrări de restaurare, modernizare și înfrumusețare a cetății medievale din Alba Iulia, demarate și organizate de primăria municipiului, a fost deschis un șantier arheologic, coordonat de arheologul expert dr. Daniela Marcu Istrate, pe platoul din fața Catedralei romano-catolice "Sfântul Mihail".

Potrivit arheologului Daniel Marcu Istrate, "săpăturile din anul 2011 de la Alba Iulia au scos la iveală ruina unei biserici cu plan în cruce înscrisă, de tradiție bizantină, care a funcționat în intervalul dintre mijlocul secolului X și mijlocul secolului XI. Această datare destul de exactă, foarte rară în arheologie, se datorează unui context arheologic cu numeroși indicatori, dar totodată își găsește locul în evoluția istorică a sitului, în particular, și în evoluția istorică a sudului Transilvaniei, în general. Fără îndoială, ne aflăm în fața celei mai vechi biserici de influență bizantină de la nordul Dunării, și chiar raportat la teritoriul propriu-zis imperial aceasta este una dintre foarte puținele biserici datate din context în secolul X. Din acest motiv poate fi un reper important nu doar în cercetarea istoriei Transilvaniei și a Ungariei, ci și în studierea influențelor arhitecturii bizantine", susține arheologul Daniela Marcu Istrate în lucrarea "Biserica din secolele X-XI, de influență bizantină, de la Alba Iulia".

Așadar, este vorba despre Biserica Sfântului Ierotei din Alba Iulia, cea mai veche biserică bizantină cunoscută până acum din Transilvania (ridicată cel mai probabil în jurul anului 950 după Hristos), de o importanță crucială pentru istoria României, confirmând continuitatea românească și ortodoxă în Transilvania, precum și existența timpurie a unor forme organizate ale vieții naționale și bisericești în această zonă a României.

Dimensiunile Bisericii Episcopului Ierotei sunt 20,7 m pe axa est-vest, respectiv 12 m pe axa nord-sud, grosimea medie a zidurilor fiind de 1,2 m. Nava bisericii este un pătrat cu latura de 12 metri, iar în zona centrală se află fundațiile a patru stâlpi care susțineau o cupolă. Biserica a avut o „viață“ de maxim 100 de ani, fiind demolată în jurul anului 1050. Ruinele sunt suprapuse de

cimitirul dezvoltat în jurul primei catedrale romano-catolice, care a debutat la mijlocul secolului XI. Au fost cercetate aproximativ 400 de morminte, din care circa 200 se află în conexiune directă cu ruinele. Cercetătorii au găsit peste 100 de monezi, majoritatea din secolul XIV. Cea mai veche datează de la sfârșitul secolului XI. Inventarul descoperirilor mai cuprinde obiecte ceramice, cercei, piese din bronz și argint. Cercetarea a fost finanțată de Arhiepiscopia Romano-Catolică din Alba Iulia, conform prevederilor legale în vigoare.

Presa națională a relatat că, în anul 2012, din cauza lipsei unui proiect de conservare și punere în valoare a vestigiilor Bisericii Episcopului Ierotei care au fost descoperite în 2011, acestea au fost, din păcate îngropate la loc, în pământ, fără a se lua în calcul clasarea monumentului arheologic, includerea lui în Lista Monumentelor Istorice de valoare națională și universală, restaurarea lui și organizarea unui muzeu *in situ*, aspect ce a condus la exprimarea multor nemulțumiri ale multor albaiulieni și cetățeni din întreaga țară.

Având în vedere cele prezentate mai sus, vă rugăm respectuos să ne comunicați:

1. Dacă Ministerul Culturii și Identității Naționale a fost înștiințat/sesizat oficial, conform procedurilor în vigoare, de către Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba, asupra descoperirii monumentului arheologic Biserica Episcopului Ierotei din Alba Iulia și dacă i-au fost sau nu adresate demersuri privind clasarea acestui monument și includerea lui în Lista Monumentelor Istorice de valoare națională și universală. În cazul unui răspuns afirmativ, vă rugăm să ne comunicați data sau datele unor asemenea înștiințări/sesizări și/sau demersuri, indiferent de cine au fost adresate, precum și care au fost reacțiile sau deciziile Ministerului pe care îl conduceți, dacă asemenea reacții sau decizii au existat;
2. Dacă Ministerul Culturii și Identității Naționale s-a autosesizat asupra cazului, în eventualitatea că nu a fost înștiințat/sesizat oficial de organizații și instituții în drept sau de cetățeni;
3. Dacă Ministerul Culturii și Identității Naționale ia sau nu în calcul posibilitatea clasării monumentului arheologic Biserica Episcopului Ierotei din Alba Iulia și includerii acestuia în Lista Monumentelor Istorice de valoare națională și universală. În cazul unui răspuns pozitiv, în ce limită de timp s-ar putea produce acest fapt, și ce posibilități de punere în valoare a acestor vestigii istorice de importanță excepțională există?

Orice informații suplimentare tangente cu aceste subiecte sunt binevenite.

Vă rugăm să transmiteți răspunsurile dumneavoastră, în scris și oral, Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării.

În atenția: Deputat Constantin CODREANU, Președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării;

Cu respect,

PREȘEDINTE,
Deputat Constantin CODREANU